

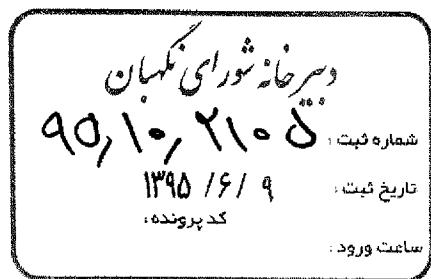
جمهوری اسلامی ایران
 مجلس شورای اسلامی
 رئیس

شماره: ۱۲۳/۴۰۷۵۹

تاریخ: ۱۳۹۵/۶/۹

پیوست:

پیشنهاد

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی

ایران لایحه معاہده بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین در زمینه

معاهدت حقوقی دوجانبه در موضوعات کیفری که به مجلس شورای اسلامی تقدیم

گردیده بود و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۵/۶/۷ مجلس با

اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می‌گردد.

علی لاریجانی

۱۲۲/۴۰۷۵۹

شماره:

۱۳۹۵/۶/۹

تاریخ:

پیوست:

لایحه معاہده بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین در زمینه معاضدت حقوقی دوجانبه در موضوعات کیفری

ماده واحده- معاہده بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین در زمینه معاضدت حقوقی دوجانبه در موضوعات کیفری مشتمل بر یک مقدمه و بیست و چهار ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره- در اجرای ماده (۲۳) و (۲۴) این موافقتنامه به ترتیب رعایت اصول یکصد و سی و نهم (۱۳۹)، هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

معاہده بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین در زمینه معاضدت حقوقی دوجانبه در موضوعات کیفری

مقدمه

جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین (که از این پس طرفها خوانده می شوند)، با هدف بهبود همکاری مؤثر بین دو کشور در زمینه معاضدت حقوقی دوجانبه در موضوعات کیفری، بر پایه احترام متقابل به حاکمیت، برابری و منافع متقابل، تصمیم به انعقاد این معاہده گرفته اند و به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- دامنه شمول معاہده

۱- طرفها طبق مفاد این معاہده، گستردۀ ترین سطح معاضدت حقوقی دوجانبه در تحقیقات کیفری، پیگردها و رسیدگی های قضائی در موضوعات کیفری را تمهید خواهند نمود.

۲- این معاضدت شامل موارد زیر خواهد بود:

- الف) ابلاغ اوراق مربوط به رسیدگی های کیفری از جمله احضاریه قانونی؛
- ب)أخذ شهادت یا اظهارات اشخاص؛
- پ) ارائه مدارک، سوابق و اقلام ادله؛
- ت) تحصیل و ارائه ارزیابی های کارشناسی؛

- ث) تعیین مکان و شناسایی اشخاص؛
- ج) انجام بازرسی یا معاینات؛
- چ) احضار اشخاص برای اداء شهادت یا مساعدت در تحقیقات؛
- ح) انتقال اشخاص بازداشت شده به منظور ادائی شهادت یا مساعدت در تحقیقات؛
- خ) انجام تحقیق، بررسی، توقيف و ضبط اشیاء از جمله ابزار جرم؛
- د) معارضت در شناسایی، مصادره و یا استرداد اموال و درآمدهای حاصل از ارتکاب فعالیتهای مجرمانه و ابزار جرم؛
- ذ) اعلام نتایج رسیدگی‌های کیفری و ارائه سوابق کیفری؛
- ر) تبادل اطلاعات در زمینه قوانین؛ و
- ز) هر شکل همکاری دیگر که با قوانین طرف درخواست‌شونده تعارض نداشته باشد.

۳- این معاهده صرفاً در زمینه معارضت حقوقی دوجانبه بین طرفها اعمال خواهد شد.

ماده ۲- چگونگی برقراری ارتباط

- ۱- از نظر این معاهده، مراجع مرکزی تعیین شده از سوی طرفها در زمینه موضوعاتی که در دامنه شمول این معاهده قرار می‌گیرد از طریق مباری دیپلماتیک با یکدیگر ارتباط برقرار خواهند نمود.
- ۲- مراجع مرکزی موضوع بند(۱) این ماده از سوی جمهوری اسلامی ایران، وزارت دادگستری و از سوی جمهوری خلق چین، وزارت دادگستری خواهد بود.

۳- چنانچه هر کدام از طرفها مرجع مرکزی تعیین شده خود را تغییر دهد، طرف دیگر را از طریق مباری دیپلماتیک از تغییر مزبور مطلع خواهد نمود.

ماده ۳- زمینه‌های رد یا تعویق معارضت

- ۱- طرف درخواست‌شونده می‌تواند در صورت وقوع یکی از شرایط زیر از ارائه معارضت امتناع نماید:
  - الف) درخواست مربوط به عملی باشد که طبق قوانین طرف درخواست‌شونده جرم محسوب نمی‌شود.
  - ب) طرف درخواست‌شونده درخواست را مربوط به جرم سیاسی بداند، مگر اینکه جرم مذکور از جرائم تروریستی، یا جرائمی باشد که به موجب

کنوانسیون‌های بین‌المللی که هر دو طرف از کشورهای عضو آن به شمار می‌روند، جرم سیاسی تلقی نشود.

پ) درخواست مربوط به جرمی باشد که منحصراً یک جرم نظامی به حساب می‌آید.

ت) طرف درخواست‌شونده بنا بر دلایل اساسی معتقد باشد که درخواست با هدف تحقیق، پیگرد، مجازات یا دیگر رسیدگی‌ها علیه شخص بر بنای نژاد، جنسیت، مذهب، تابعیت یا عقاید سیاسی وی صورت گرفته است، یا اینکه موقعیت شخص در رسیدگی‌های قضائی به یکی از دلایل مذکور ممکن است مورد پیش قضاوت قرار گیرد.

ث) طرف درخواست‌شونده به خاطر جرم موضوع درخواست علیه همان مظنون یا متهم در حال انجام رسیدگی‌های کیفری باشد، یا رسیدگی‌ها را به پایان رسانده یا حکم نهائی صادر کرده باشد.

ج) طرف درخواست‌شونده بر این عقیده باشد که اجرای درخواست به حاکمیت، امنیت، نظم عمومی یا منافع عمومی اساسی آن لطمه خواهد زد؛ و

چ) طرف درخواست‌شونده معارضت درخواستی را فاقد ارتباط اساسی با رسیدگی‌های کیفری تلقی نماید.

۲- چنانچه اجرای درخواست با تحقیق، پیگرد یا رسیدگی‌های قضائی که در طرف درخواست‌شونده جریان دارد، تداخل نماید، طرف درخواست‌شونده می‌تواند ارائه معارضت را به تعویق اندازد.

۳- طرف درخواست‌شونده، پیش از رد درخواست یا تعویق اجرای آن، امکان ارائه معارضت تحت شرایطی که ضروری می‌داند را بررسی خواهد نمود. چنانچه طرف درخواست‌کننده، معارضت را با رعایت شرایط مذکور پذیرد، آنها را رعایت خواهد کرد.

۴- چنانچه طرف درخواست‌شونده ارائه معارضت را رد نماید یا به تعویق اندازد، طرف درخواست‌کننده را از دلایل رد یا تعویق مطلع خواهد نمود.

ماده ۴- شکل و محتوای درخواست‌ها

۱- درخواست معارضت باید به صورت مكتوب و با امضاء یا ممهور به مهر مرجع مرکزی طرف درخواست‌کننده باشد. در موارد ضروری، طرف درخواست‌کننده می‌تواند درخواست خود را به صورتهای دیگری مثل تلگراف، دورنگار یا رایانامه که برای طرف درخواست‌شونده قابل پذیرش باشد، انجام

دهد و طرف درخواست‌کننده باید فوری پس از آن درخواست را به صورت مکتوب همانگونه که در ماده (۲) تصریح شده، تأیید نماید.

-۲- درخواست معارضت باید شامل موارد زیر باشد:

الف) نام مرجع صلاحیتدار که در حال انجام تحقیق، تعقیب یا رسیدگی‌های قضائی مربوط به درخواست است؛

ب) شرح ماهیت موضوع درخواست، خلاصه وقایع مرتبط با موضوع و متن مقررات قوانین حاکم؛

پ) توصیف معارضت مورد نظر، هدف و ارتباط آن با رسیدگی‌های کیفری؛ و

ت) محدودیت زمانی که ظرف آن مدت، تمایل به اجرای درخواست وجود دارد.

-۳- تا آنجا که ممکن و ضروری است، درخواست معارضت باید همچنین شامل موارد زیر باشد:

الف) اطلاعات در مورد هویت و محل اقامت شخصی که تحصیل دلیل از وی مورد درخواست است؛

ب) اطلاعات در مورد هویت و محل اقامت شخصی که باید ابلاغ به وی صورت گیرد و ارتباط وی با جریان رسیدگی؛

پ) اطلاعات مربوط به هویت و محلی که احتمال وجود شخص در آن یا شناسایی وی وجود دارد؛

ت) توصیف اشیائی که قرار است بازرسی یا معاینه شوند؛

ث) توصیف اشیائی که قرار است جستجو، بازرسی، توقيف و مصادره شوند؛

ج) توصیف اموال و عوایدی که قرار است شناسایی، مصادره و یا مسترد شوند؛

چ) توضیح هر روش خاص مطلوب برای پیروی در اجرای درخواست و دلایل آن با رعایت بند (۲) ماده (۶)؛

ح) توضیح در خصوص الزام محرومگی و دلایل آن؛

خ) اطلاعات در مورد هزینه‌ها و فوق العاده استحقاقی مربوط به شخصی که دعوت شده است تا در طرف درخواست‌کننده جهت تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات حاضر گردد؛

د) فهرست سوالاتی که قرار است شاهد پاسخ دهد؛

(ذ) هرگونه اطلاعات دیگری که می‌تواند اجرای درخواست را تسهیل نماید.
۴- هویت موضوع بند (۳) این ماده می‌تواند شامل نام خانوادگی، نام، نام پدر، تابعیت و شغل گردد.

۵- چنانچه طرف درخواست‌شونده، محتوای ارائه شده در درخواست را جهت رسیدگی به درخواست کافی نداند می‌تواند درخواست اطلاعات تکمیلی نماید.

۶- درخواست‌ها و مدارک مؤید ادعا که طبق این معاهده درخواست می‌گردد، باید در دو نسخه تهیه شود.

ماده ۵- زبان

۱- درخواست‌ها و مدارک مؤید ادعا که طبق این معاهده ارائه می‌گردد، باید به همراه ترجمه‌ای به زبان طرف درخواست‌شونده یا انگلیسی باشد.

۲- طرف درخواست‌شونده در ارائه معارضت به طرف درخواست‌کننده از زبان رسمی خود یا زبان انگلیسی استفاده خواهد نمود.

ماده ۶- اجرای درخواست‌ها

۱- طرف درخواست‌شونده درخواست معارضت را طبق قوانین ملی خود اجراء خواهد نمود.

۲- طرف درخواست‌شونده می‌تواند تا حدی که مغایر با قوانین ملی آن نباشد، درخواست معارضت را به رو شی که از سوی طرف درخواست‌کننده، درخواست شده است، اجراء نماید.

۳- طرف درخواست‌شونده باید فوری طرف درخواست‌کننده را از نتایج اجرای درخواست مطلع نماید. چنانچه معارضت درخواستی قابل ارائه نباشد، طرف درخواست‌شونده باید دلایل را فوری به اطلاع طرف درخواست‌کننده برساند.

ماده ۷- محرومگی و محدودیت استفاده

۱- چنانچه طرف درخواست‌کننده درخواست نماید، طرف درخواست‌شونده باید محرومگی درخواست از جمله محتوای درخواست، مدارک مؤید ادعا و هرگونه اقدام انجام شده طبق درخواست را حفظ نماید. در صورتی که انجام درخواست بدون نقض محرومگی آن ممکن نباشد، طرف درخواست‌شونده، طرف درخواست‌کننده را آگاه خواهد کرد و در این صورت طرف اخیر تعیین خواهد نمود که درخواست باید با این وجود اجراء شود یا نشود.

شماره:

۱۲۳/۴۰۷۵۹

تاریخ:

۱۳۹۵/۶/۹

پیوست:

۲- طرف درخواست‌کننده باید اطلاعات و شواهد ارائه شده از سوی طرف درخواست‌شونده را چنانچه طرف آخر درخواست نماید محرمانه نگاه دارد، یا باید از چنین اطلاعات یا شواهدی صرفاً تحت قیود و شرایط مشخص شده از سوی طرف درخواست‌شونده استفاده نماید.

۳- طرف درخواست‌کننده بدون رضایت قبلی طرف درخواست‌شونده، اطلاعات یا شواهدی را که به موجب این معاهده دریافت نموده، برای هدفی غیر از آنچه در درخواست قید شده است، مورد استفاده قرار نخواهد داد.

ماده ۸- ابلاغ اوراق

۱- طرف درخواست‌شونده بنا به درخواست طرف درخواست‌کننده باید ابلاغ اوراق از جمله احضاریه را که از سوی طرف درخواست‌کننده ارسال می‌شود، با رعایت قوانین ملی خود اجراء نماید.

۲- طرف درخواست‌شونده باید پس از اجرای ابلاغ، گواهی ابلاغ که مشخص‌کننده تاریخ، مکان و روش ابلاغ می‌باشد و توسط مرجع ابلاغ‌کننده سند امضاء و مهر گردیده است را به طرف درخواست‌کننده ارائه دهد.

ماده ۹- تحصیل دلیل

۱- طرف درخواست‌شونده باید طبق قوانین ملی خود و بنا به درخواست، تحصیل ادله نماید و آن را به طرف درخواست‌کننده ارسال نماید.

۲- چنانچه درخواست مربوط به ارسال اسناد یا سوابق باشد، طرف درخواست‌شونده می‌تواند رونوشت‌های مصدق یا تصاویر آن را ارسال نماید. در هر حال چنانچه طرف درخواست‌کننده صریحاً ارسال اصل مدارک را لازم بداند، طرف درخواست‌شونده باید تا جایی که ممکن است الزام مذبور را محقق نماید.

۳- تا جایی که با قوانین طرف درخواست‌شونده مغایرت نداشته باشد، اسناد و دیگر اشیائی که قرار است طبق این ماده به طرف درخواست‌کننده ارسال شود، باید به نحوی تصدیق گردد که از سوی طرف درخواست‌کننده به منظور قابل پذیرش نمودن آنها طبق قوانین آن درخواست شده است.

۴- طرف درخواست‌شونده تا جایی که با قوانین آن مغایرت نداشته باشد، باید حضور اشخاصی از مقامهای طرف درخواست‌کننده را به نحوی که در درخواست مشخص گردیده، در زمان اجرای درخواست تجویز نماید و باید به این افراد اجازه دهد از طریق کارکنان مراجع ذیصلاح طرف درخواست‌شونده، از شخصی که قرار است از وی تحصیل دلیل شود پرسش نمایند. به این منظور

طرف درخواست‌شونده باید فوری طرف درخواست‌کننده را از زمان و مکان اجرای درخواست مطلع نماید.

ماده ۱۰- امتناع از تأمین دلیل

۱- شخصی که به موجب این معاهده از او درخواست تأمین دلیل گردیده است، می‌تواند از تأمین دلیل خودداری نماید مشروط بر اینکه قوانین طرف درخواست‌شونده در شرایط مشابه در جریان رسیدگی‌هایی که در طرف درخواست‌شونده اقامه شده است به وی اجازه عدم تأمین دلیل را داده باشد.

۲- چنانچه شخصی که به موجب این معاهده ملزم به تأمین دلیل گردیده، ادعا کند که طبق قوانین طرف درخواست‌کننده از حق یا امتیاز استنکاف از تأمین دلیل برخوردار است، طرف درخواست‌شونده باید طرف درخواست‌کننده را از نظر شخص مزبور مطلع کرده و از طرف درخواست‌کننده درخواست نماید مدرک وجود یا عدم وجود حق یا امتیاز را ارائه نماید. گواهی ارائه شده از سوی طرف درخواست‌کننده باید به عنوان دلیل کافی وجود حق یا امتیاز مزبور تلقی شود مگر آنکه دلیلی آشکار برخلاف آن وجود داشته باشد.

ماده ۱۱- حضور اشخاص برای تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات

۱- طرف درخواست‌شونده باید به درخواست طرف درخواست‌کننده، کارشناس یا شاهد را برای حضور در مقابل مقامهای مربوط در قلمرو طرف درخواست‌کننده به منظور تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات دعوت نماید. طرف درخواست‌کننده باید میزان فوق العاده و هزینه‌های قابل پرداخت به شخص را مشخص نماید. طرف درخواست‌شونده باید فوری طرف درخواست‌کننده را از پاسخ شخص مطلع نماید.

۲- طرف درخواست‌کننده، درخواست حضور شخص در قلمرو خود به منظور تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات را باید حداقل شصت روز قبل از حضور برنامه‌ریزی شده وی، ارسال نماید. در موارد ضروری طرف درخواست‌شونده می‌تواند با مدت کمتری موافقت نماید.

ماده ۱۲- انتقال اشخاص در حبس برای تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات

۱- طرف درخواست‌شونده می‌تواند به درخواست طرف درخواست‌کننده موقتاً شخص محبوس در قلمرو خود را جهت تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات به طرف درخواست‌کننده منتقل نماید، مشروط بر اینکه آن شخص نیز

۱۳۹۵/۶/۹

شماره:

۱۳۹۵/۶/۹

تاریخ:

پیش:

به این انتقال رضایت داده باشد و طرفها قبل از توافق کتبی در زمینه شرایط انتقال رسیده باشند.

۲- چنانچه در حبس نگهداشت شخص منتقل شده طبق قوانین طرف درخواست‌شونده ضروری باشد، طرف درخواست‌کننده باید آن شخص را در حبس نگه دارد.

۳- طرف درخواست‌کننده باید شخص منتقل شده را فوری پس از اتمام تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات به طرف درخواست‌شونده منتقل نماید.

۴- از نظر این ماده، مدت زمانی که طی آن شخص منتقل شده در طرف درخواست‌کننده در حبس بوده، از مدت حبس وضع شده در طرف درخواست‌شونده کسر خواهد شد.

ماده ۱۳- حمایت از شهود و کارشناسان

۱- شاهد یا کارشناس حاضر در قلمرو طرف درخواست‌کننده نباید از سوی آن طرف برای هر فعل یا ترک فعلی که قبل از ورود شخص به داخل قلمرو آن مرتکب شده مورد تحقیق، تعقیب، بازداشت، مجازات یا تحت هر محدودیت دیگر که سالب آزادی فردی باشد، قرار گیرد، یا بدون رضایت قبلی طرف درخواست‌شونده و شخص مزبور ملزم به تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات، تعقیب یا رسیدگی دیگری غیر از مواردی شود که مربوط به درخواست است.

۲- چنانچه شخص موضوع بند (۱) این ماده قلمرو طرف درخواست‌کننده را ظرف مدت پانزده روز پس از اعلام رسمی مبنی بر اینکه حضور وی ضروری نیست، ترک ننماید یا آنکه پس از ترک به اختیار خود به آنجا بازگردد اعمال بند (۱) این ماده متوقف خواهد شد. اما این مدت، شامل مدت زمانی نخواهد شد که طی آن شخص به دلایل خارج از اراده خود نتواند قلمرو طرف درخواست‌کننده را ترک کند.

۳- شخصی که از تأمین دلیل یا مساعدت در تحقیقات طبق مواد (۱۱) و (۱۲) خودداری می‌نماید، نباید به دلیل امتناع مزبور مشمول هیچ‌گونه مجازات یا محدودیت اجباری آزادی فردی قرار گیرد.

ماده ۱۴- تحقیق، جستجو، انسداد و توقيف

۱- طرف درخواست‌شونده تا حدودی که قانون ملی آن اجازه می‌دهد، درخواست تحقیق، جستجو، انسداد و توقيف اشیاء مربوط به تأمین دلیل از جمله ابزار جرم را اجراء می‌نماید.

۱۲۳/۴۰۷۰۹

شماره:

۱۳۹۵/۶/۹

تاریخ:

پیوست:

۲- طرف درخواست‌شونده باید نتایج اجرای درخواست از جمله نتایج تحقیق یا جستجوی محل و شرایط انسداد یا توقيف اشیاء مزبور را به طرف درخواست‌کننده ارائه نماید.

۳- طرف درخواست‌شونده می‌تواند اشیاء توقيف شده را به طرف درخواست‌کننده ارسال نماید. طرفها باید در خصوص قیود و شرایط ارسال توافق نمایند.

ماده ۱۵- عودت مدارک، سوابق و اقلام ادلہ

بنا به درخواست طرف درخواست‌شونده، طرف درخواست‌کننده باید اصل مدارک یا سوابق و اقلام ادلہ را که طرف درخواست‌شونده طبق مواد (۹) و (۱۴) این معاهده به آن ارائه نموده است، در سریع‌ترین زمان ممکن، به طرف آخر مسترد نماید.

ماده ۱۶- اموال و عواید ناشی از فعالیت‌های مجرمانه

۱- طرف درخواست‌شونده، باید بنا به درخواست، برای اثبات وجود یا عدم وجود دارایی و عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه در قلمرو خود تلاش کند و طرف درخواست‌کننده را از نتیجه آن مطلع نماید. در زمان ارائه درخواست، طرف درخواست‌کننده باید دلایل مبنی بر احتمال وجود دارایی و عواید فوق الذکر در قلمرو طرف درخواست‌شونده را به طرف آخر اعلام نماید.

۲- چنانچه دارایی و عواید مشکوک حاصل از فعالیت‌های مجرمانه طبق بند(۱) این ماده یافت شوند، طرف درخواست‌شونده باید بنا به درخواست طرف درخواست‌کننده اقداماتی را برای شناسایی، انسداد، توقيف و مصادره دارایی و عواید مزبور طبق قوانین داخلی خود اتخاذ نماید.

۳- بنا به درخواست طرف درخواست‌کننده، طرف درخواست‌شونده باید براساس قیود و شرایط مورد توافق دارایی و عواید فعالیت‌های مجرمانه یا عواید حاصل از فروش دارایی مزبور را به طرف درخواست‌کننده منتقل نماید.

۴- در اجرای این ماده، حقوق و منافع قانونی طرف درخواست‌شونده و هر شخص ثالث نسبت به دارایی و عواید مزبور باید رعایت شود.

ماده ۱۷- اعلام نتایج رسیدگی‌ها در زمینه موضوعات کیفری

طرف درخواست‌کننده باید بنا به درخواست، طرف درخواست‌شونده را از نتایج رسیدگی‌ها در زمینه موضوعات کیفری که درخواست معارضت مرتبط با آن می‌باشد، مطلع نماید.

ماده ۱۸- ارائه سوابق کیفری

چنانچه شخصی در طرف درخواست‌کننده تحت تعقیب یا پیگرد قرار گیرد، طرف درخواست‌شونده باید بنا به درخواست، سوابق کیفری آن شخص در طرف درخواست‌شونده را ارائه دهد.

ماده ۱۹- تبادل اطلاعات در زمینه قوانین

طرفها بنا به درخواست، قوانین و اطلاعات راجع به رویه‌های قضائی در کشور متبع خود را که مرتبط با اجرای این معاهده باشد، به یکدیگر ارائه خواهند نمود.

ماده ۲۰- تصدیق استناد

از نظر این معاهده، هر سندي که طبق ماده (۲) این معاهده ارسال می‌گردد، نیاز به هیچ نوع تصدیقی ندارد، مگر آنکه به‌گونه دیگری در این معاهده پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۲۱- هزینه‌ها

۱- طرف درخواست‌شونده هزینه اجرای درخواست را تقبل خواهد نمود، اما هزینه‌های زیر بر عهده طرف درخواست‌کننده خواهد بود:

الف) هزینه‌های سفر اشخاص به طرف درخواست‌شونده و اقامت در آن و ترک آنجا به موجب بند (۴) ماده (۹) این معاهده؛

ب) فوق العاده‌ها یا هزینه‌های سفر اشخاص به طرف درخواست‌کننده و اقامت در آن و ترک آنجا به موجب مواد (۱۱) یا (۱۲) این معاهده طبق استانداردها یا مقررات محلی که فوق العاده‌ها یا هزینه‌های مزبور صورت گرفته است؛

پ) هزینه‌های ارزیابی‌های کارشناسی؛ و

ت) هزینه‌های ترجمه

۲- در صورت درخواست، طرف درخواست‌کننده باید هزینه‌هایی را که تقبل نموده است، قبل پرداخت نماید.

۳- چنانچه مشخص شود اجرای درخواست مستلزم هزینه‌های استثنائی است، طرفها برای تعیین قیود و شرایطی که بر اساس آن درخواست می‌تواند اجراء گردد، مشورت خواهند نمود.

ماده ۲۲- سایر مبانی همکاری

این معاهده نباید مانع از ارائه معارضت طرفها به یکدیگر طبق دیگر موافقنامه‌های بین‌المللی حاکم از جمله کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد یا قوانین ملی آنها، بشود. طرفها می‌توانند طبق هر گونه ترتیبات، معاهده یا عرف دیگر نیز همکاری نمایند.

ماده ۲۳- حل و فصل اختلاف

هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای این معاهده باید از طریق مشورت بین طرفها حل و فصل گردد.

ماده ۲۴- لازم‌الاجراء شدن، اصلاح و خاتمه

۱- هر طرف هنگامی که تمام اقدامات لازم طبق قوانین خود را برای لازم‌الاجراء شدن این معاهده انجام داده باشد، طرف دیگر را با یادداشت دیپلماتیک مطلع خواهد نمود. این معاهده در سی‌آمین روز از تاریخی لازم‌الاجراء خواهد شد که در آن یادداشت دیپلماتیک مؤخر ارسال شده است.

۲- این معاهده می‌تواند در هر زمان با توافق کتبی بین طرفها مورد اصلاح قرار می‌گیرد. هرگونه اصلاح مزبور طبق همان روشه که در بند(۱) این ماده مقرر شده است، لازم‌الاجراء خواهد شد و بخشی از این معاهده را تشکیل خواهد داد.

۳- هر یک از طرفها در هر زمان می‌تواند این معاهده را با اعلام کتبی از طریق مجازی دیپلماتیک به طرف دیگر فسخ نماید. فسخ یکصد و هشتاد روز پس از تاریخ ارسال یادداشت مزبور نافذ خواهد شد. فسخ این معاهده تأثیری بر درخواست‌های ارائه شده قبل از فسخ نخواهد داشت.

۴- این معاهده در مورد هر درخواست ارائه شده پس از لازم‌الاجراء شدن آن اعمال می‌گردد، حتی اگر فعل یا ترک فعل مربوط، قبل از زمان لازم‌الاجراء شدن این معاهده رخ داده باشد.

جمهوری اسلامی ایران
مَحَلَّسُورٌ إِلَيْهِ إِنْسَانٌ
مَجَلسُ شُورَى إِلَيْهِ إِنْسَانٌ

رئیس

هر

شماره: ۱۲۳/۴۰۷۵۹

تاریخ: ۱۳۹۵/۶/۹

پیوست:

برای گواهی مراتب بالا، امضاء کنندگان زیر که به طور مقتضی از سوی دولتها متبوع خود به این منظور مجاز شده‌اند، این معاہده را امضاء نمودند.
این معاہده در تهران در تاریخ ۳ بهمن ماه ۱۳۹۴ هجری شمسی مطابق با ۲۲ ژانویه ۲۰۱۶ میلادی در دو نسخه به زبان‌های فارسی، چینی و انگلیسی تنظیم گردید که همه متن از اعتبار یکسان برخوردار هستند. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر این معاہده متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف

جمهوری اسلامی ایران

مصطفی پورمحمدی

وزیر دادگستری

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحد و یک تبصره منضم به متن معاہده شامل مقدمه و بیست و چهار ماده در جلسه علنی روز یکشنبه سورخ هفتم شهریورماه یکهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. ا/ر

علی لاریجانی